

Bob Wilsons The Black Rider

Het verhaal van een duivelskunstenaar

The Black Rider - Foto Elisabeth Henrichs

Duivelskunstenaar Bob Wilson is op zijn best wanneer hij zich omgeven weet door een artistiek sterke equipe. Dat is opnieuw het geval bij *The Black Rider*, met namen als Tom Burroughs en Wolfgang Wiens. Alex Mallems bespreekt.

Bob Wilson blijft in ijtempo op zoek naar het megalomane, naar superproducties waarin hij zijn ongebreidelde beeldende fantasie maximaal kan uitleven. Afgelopen jaar domineerde Wilson het Jahrbuch van Theater Heute met twee producties: *Orlando*, naar Virginia Woolf, bij de Berlijnse Schaubühne, leverde Jutta Lampe de verkiezing als Schauspielerin des Jahres op, en *The Black Rider*, bij het Thalia Theater Hamburg, kreeg op zowat alle domeinen voorkeurstemmen (regie, auteur, scènebeeld, acteerprestaties). Wilson regisseerde in Frankfurt datzelfde jaar ook een *King Lear* en heeft intussen eveneens Wagners *Parsifal* geënceneerd.

Dat Bob Wilson niet alleen kwantitatief maar ook kwalitatief scoort, hangt vaak samen met de werkomstandigheden en vooral met de materialen

die hem geboden worden. Uit een recent verleden herinneren we ons nog levendig zijn magnum opus *The Civil Wars*, een internationaal project dat over verschillende landen verspreid tot stand kwam zonder evenwel zijn integrale voltooiing te beleven. (cf. *Et cetera* 5 en 13). Opvallend was de onweerlegbare kwaliteit van het in Keulen gerealiseerde Duitse deel. Mede verantwoordelijk daarvoor waren theatergrootheden als auteur Heiner Müller, dramaturg Wolfgang Wiens, componist Philip Glass, geruggesteund door het apparaat van het Schauspiel Köln. Het resultaat liep parallel met het formaat van het artistieke team en zorgde voor een homogene, op alle niveaus hoogstaande theatergebeurtenis. Dat het een stuk minder kan bewees het Romeinse deel van de *Civil Wars* enkele maanden la-

ter, maar daar ontbrak dan ook een vergelijkbare achterban.

Na het meemaken van een hele reeks Wilson-projecten de voorbije jaren, dringt zich als conclusie op dat Bob Wilson volwaardige artistieke tegenkrachten nodig heeft om zijn sterke beeldentaal mee te confronteren. Denk maar aan hoogtepunten als zijn *Einstein on the Beach*-opera, gecomponeerd door Philip Glass met choreografe Lucinda Childs; zijn herhaalde samenwerking met Heiner Müller (*Hamletmachine*, *Bildbeschreibung*, enz.). Als we de belangrijkste medewerkers aan *The Black Rider* bekijken dan is die basisvoorwaarde meer dan voldoende aanwezig. Naast regisseur-scenograaf Bob Wilson duiken de namen op van Tom Waits als componist, William Burroughs als librettist, Wolfgang Wiens als dramaturg en een plei-